

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis.
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne onkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

Osemletno šolanje pa mariborski mestni zastop.

Kmeti ljudje iz vseh dežel in krajev prosijo, naj se jim polajšajo šolska bremena, zlasti 8letno šolanje skrči v 6letno tako, da ne bodo starši več kaznovani, ako 13 in 14letnega otroka v potrebi doma pridržijo. Mnogi poslanci so pred volitvami morali obečati, da se bodo potegnili za polajšanje, sicer bi ne bili izvoljeni. Eden izmed takih polancev je tudi nemški konservativec, g. Lienbacher, ki je bil v Saleburškem izvoljen. Ta gospod je pretečeni meseci v državnem zboru nasvetoval: „nova šolska postava od 14. maja 1869 (zlasti § 75 ondi, kder je obveljal tako, da se je 8letno šolanje uvedlo) se naj tako prenaredi, da bodo starši dolžni 6 let otroke v vsakdanksko šolo pošiljati, 7. in 8. leto pa jih naj dajejo v ponavljajoče ali nadaljevalne šole (nedeljske šole); iz šole stopiti sme učenec le, ako se je naučil dovoljno krščanskega nauka, brati, pisati in računati. Število učiteljev se nima določevati po številu učencev 7. in 8. šolskega leta. Vendar v vsem tem zadnje besedo ima deželni zbor, ki razmere in potrebe svoje dežele najboljše pozna“. Tako se glasi g. Lienbacherjev nasvet. Zoper njega je sedaj pri liberalcih, zlasti nemških, povsod ogenj v strelu. Skoraj iz vseh mest in trgov pošiljajo prošnje zoper drugačenje, t. j. polajšanje šolske postave dunajskemu državnemu zboru. No in tem pridružilo se je tudi mesto Maribor, potem, ko je Gradec, Radgona, Celje in Ptuj uže svojo prošnjo bil sprožil.

Dne 1. aprila t. l. je 12 mestnih zastopnikov po županu g. dr. Reiserji dalo predčitati nujni predlog zastran prošnje do državnega zbora, naj bi ta nikakor ne privolil v nobeno drugačenje 8letnega šolanja, v nobeno preuredbo ali polajzbo nove šolske postave. Iz večletne skušnje znamo, da so mariborski zastopniki od prvega do zadnjega čisti liberalci, kakor bi jih bili golobje prebrali. Zato smo se nadejali, da bode stavljeni nujni predlog meni nič tebi nič sprejet jednoglasno. Ali drugače je prišlo. Potreba polajšati šolska bre-

mena, vsaj na kmetih, je tako očitna in jasna, da jo celo misleči in modri liberalci sami sprevidajo in da se njej le nepoboljšljiva nemško-liberalna in ustavaška trmoglavost upira. Prvi je se zglasil zoper predlog, čuda velika, g. Janez Girstmajer starejši rekoč: „da prošnje ni treba, ki je itak zakasnjena, ker so uže vsa druga mesta in trgi štajerski svoje prošnje odposlali“. Še krepkeje ustavljal je se g. baron M. Rast, ki je v daljšem in dobro premišljenem govoru poudarjal potrebo, da se šolska postava prenaredi in polajša. „Kajti rekel je, nikakor ne kaže 8letno šolanje jednako za vse dežele, za vse prebivalstvo, t. j. za kmete ravno tako, kakor za meščane. Kar je tem ugodno, to je onim pretežavno. Minister nauka je to sam spoznal in dovolil mnogo polajšanja raznim kmetiskim srenjam. Kar pa celo minister kot potrebno pripozna, to se naj tudi postavno določi, da se vsakemu samovolju v okom pride. Zato se govornik sklada z nasvetom poslanca g. Lienbacherja v državnem zboru in je zoper to, da bi mesto Maribor odposlalo onemu nasvetu protivno prošnjo“. Tem pametnim besedam nasproti je pač g. dr. Lorber puste otrobe vezal. Rekel je, „prošnjo treba odposlati in tako pomagati, da propade g. Lienbacherjev predlog. Kajti za njim stojijo strašni česki poslanci: Klam-Martinez, Rieger, česki škofje, katerim ni mar (?) za odgojo otrok, ampak le, da bi „verfassungo“ prestreljali“. No, ti ljuba „verfassung“, če bi ona res tako slaba bila, da še niti majhne polajzbe šolskih bremen pri ubogih in z mnogovrstnimi davki preobloženih kmetiskih ljudeh nebi mogla prebiti, potem nje tudi g. dr. Lorber in tovarši nebi obranili. Naposled so mestni gospodje z večino glasov sklenoli prošnjo odposlati in se torej javno zglasili zoper vsako polajšanje šolskih bremen. Za prošnjo so glasovali gospodje: advokat dr. Duchatsch, Peternel, Simon Wolf, Pfriemer, Wohlschlager, gimnaz. ravnatelj Gutscher, realk. ravnatelj Frank, Stampff, inženir Wiesinger, Marko, advokat dr. Lorber, Hartmann, Holzer, notar Bitterl in K. Flucher, proti pa g. baron M. Rast in g. Jan. Girstmajer

starši. Več mestnih gospodov pa nalašč ni bilo navzočih, kar je tudi pomenljivo.

Civilni zakon nasprotuje zakramentu sv. zakona.

II. S tem pa zakon krščanski še ni prav popolen. Zakon je dobil višo nalogo, ko prej; ni več samo ustanovljen za pomnoženje človeškega rodu, ampak za pomnoženje pravovernih kristijanov, „sodržavljanov svetnikov Božjih.“ Efez. II. 19. Tako naj bi se izrejalo človečanstvo „za češčenje Boga in odrešnika Kristusa.“ Nadalje so se natanko določile pravice in dolžnosti možu in ženi. Vedno morata namreč pred očmi imeti, da sta si dolžna pristrčno ljubezen, vedno zvestobo in medsebojno podporo. Mož je glava rodovine, glava žene; ker pa je žena meso od njegovega mesa, mu je pokorna le kot družnica, ne pa kot dekla, tako, da s svojo pokorščino ne zgubi nič na časti in dostojnosti. Pa tako v možu, ki ukazuje, kakor v ženi, ki uboga, mora bivati Božja ljubezen, ker mož predstavlja Kristusa in žena Cerkev. „Mož je glava žene, kakor Kristus glava Cerkev; kakor je Cerkev Kristusu pokorna, tako naj bodo žene možem pokorne v vseh rečeh.“ Efez. V. 23. 24. Otroci so pa po vesti zavezani, staršem biti pokorni in jih spoštovati; staršem pa se šteje v čednost, da za svoje otroke skrbé in jih izgojé. „Vi očetje“ pravi sv. Pavel „izgojite svoje otroke s poučevanjem in svarenjem Gospodovim.“ Iz tega je razvidno, da so dolžnosti zakonskih mnogoštevilne in težke. Pa milost (gnada) sv. zakramenta jim to olajša.

Ko je Kristus sv. zakon tako ponovil in tako odlično posvetil, izročil je vso oblast nad njim sv. Cerkvi. Ona je tudi vedno in povsod vladala sv. zakon kristijanov, tako, da je bilo vsem očitno: da je ta oblast le njena, in da je ni dobila od ljudi, ampak iz nebes. Znano je, koliko si je sv. Cerkev prizadevala, da ohrani sv. zakonu svetost in popolnost. Znano je, kako je cerkveni zbor v Jeruzalemu karal razuzdano ljubezen, kako je sv. apostol Pavel nekega meščana v Korintu zavoljo krvne nečasti obsodil, kako je sv. Cerkev vedno pogumno odbijala napade na sv. krščanski zakon, n. pr. napade gnostikarjev, manihejcev, montanistov v prvih časih kristijanstva, potem napade mormonov, simonistov, falansterijancev in komunistov v naših dneh. Naredila se je edinostna zakonska postava za vse brez razločka; razloček med svobodnimi in sužnji se je odpravil; pravice moža in žene so se uravnale, kajti sv. Jeronim pravi: Kar je ženi prepovedano, to pri nas tudi možu ni dovoljeno, poslušna sta si pod enakimi pogoji.“ Iz enake ljubezni in enakih dolžnosti so rastle enake pravice. Čast žene se je izrekla in branila; možu je se prepovedalo ženo umoriti zavoljo zakonoloma, ali pa iz nečiste strasti nezvestemu postati. Tudi to je velika pridobitev,

da so se omejile pravice očeta do otrok, in da jim ne sme braniti, da v sv. zakon stopijo; dalje, da so se prepovedali zakoni med zlahtniki, ker s tem se je povikšala čeznaravna ljubezen: branili so se tudi zakoni zoper zmoto, silo in zvijačo: zakonski zvezi se je dala sramožljivost, osebi varnost, zakonu dostojnost, veri nedotakljivost. Sv. Cerkev je obdala te Božje naredbe s tako močjo in s tako previdnimi postavami, da mora vsak nepristranski razvideti, da je sv. Cerkev tudi v tem najboljša hraniteljica človeškega rodu; da je njena modrost vedno premagala dirjajoči čas, krivico ljudi in neštevilne premembe držav.

Po prizadevanji hudega duba pa nikoli ne manjka ljudi, ki zametujejo vse dobrote odrešenja, in tako zaničujejo prenovitev sv. zakona. V prejšnjih časih so napadali sv. zakon v posameznih točkah; dandanašnji čas pa hočejo kar ves sv. zakon vničiti, čeravno je tako popolen postal v vseh zadevah. Vzrok tej prikazni leži v tem, ker so ljudje zmoteni po krivih filozofih in ker je tak duh med njimi, da jim nobena reč ni tako zoperna, kakor vdanost in pokorščina. Z vso silo delajo na to, da bi posamni, in rodovine in ves človeški rod zaničevali Božjo nadvlado. Ker je pa začetek rodovine v zakonu, zato ti ljudje ne trpé, da bi bil zakon sv. Cerkvi podvržen, prizadevajo si nasprotno, vzeti zakonu vsako svetost in potisniti ga med posvetne reči, o katerih ukazuje država. Zato hočejo vso oblast čez zakone vladarjem izročiti, sv. Cerkvi pa jo popolnem vzeti; pravijo, če je sv. Cerkev o tem kedaj kako pravico imela, da si jo je sama prilastila nepostavno ali z dovoljenjem vladarjev. Zdaj pa, pravijo, je čas, da vladarji to svojo pravico nazaj vzamejo. Iz tega izvira civilni zakon in tiste postavbe o zadržkih poroke in uradne sodbe o zakonskih pogodbah. Ognjevito in strastno se jemljejo sv. katoliški Cerkvi vse pravice, zapovedovati in določevati o sv. zakonu, in ne jemlje se ozir ne na njeno Božjo oblast, ne na njene modre določbe, ki so narodom, ko so krščansko vero sprejeli, toliko časa ugajale.

Naturalisti pa, ki imajo državno vsemogočnost za Boga in s tem veliko zmešnjav delajo, se vendar močno motijo. Ker je sv. zakon od Boga postavljen, in tako rekoč podoba Kristusovega rojstva, zato ima nekaj svetega na sebi, kar ni prišlo od zunaj, ampak že leži v njegovi naravi, in dostojnosti, ki jo ima po naravi, ni dobil zakon od ljudi. Zato sta izrekla naša prednika Inocencij III. in Honorij III., da je zakon nekaj svetega tako pri kristijanah, kakor pri nevercih. Sklicujemo se na zgodovinske ostanke prejšnjih časov, na navade in naprave onih narodov, ki so se v omiki više povspeli in ki so imeli čut za pravico. Vsem tem narodom je bila dognana reč, da je zakon neka sveta, z vero v zvezi stoječa reč. Zato so bili z ženitvovanjem združeni verski običaji, ki so jih duhovniki opravljali. Celó do ne-

vercev tedaj je imela tako moč narava zakona, spomin na njegov začetek in samovest človečanstva. Ker je tedaj zakon sam po sebi sv. reč, zato ga ne sme vladati posvetna oblast, ampak sv. Cerkev, ker le njej je dana oblast učiti, kar je svetega.

Pomisli pa je tudi, da je zakon zakrament, in ravno zato je zakon pri kristijanah plemenita naprava. O sv. zakramentih pa sme le Kristusova Cerkev postaviti in ne gre, to oblast, naj bo tudi le deloma, izročiti posvetni gosposki. To nam jasno dokazuje tudi zgodovina; kajti vedno je ona določevala o zakonu, tudi v časih, o katerih se ne more trditi, da bi bili vladarji z njo o tem porazumljeni. Ali ni abotno misliti, da bi bil Kristus od Poncija Pilata ali od judovskega kralja Heroda dovoljenja dobil, obojati mnogoženstvo in razdruženje zakona? Ali je mar sv. Pavel od Tiberija, Kalegule ali Nerona dovoljenja dobil učiti, da ločitve in krvna onečistenja niso dovoljena? Pameten človek ne bo hotel verjeti, da je sv. Cerkev dala toliko postav o svetosti zakona, o njegovi nerazdružljivosti, o porokah med sužnjimi in svobodnimi, in da je za vse to dovoljenje dobila od rimskih cesarjev, ki so krščanstvo iz celega srca sovražili, in le na to merili, da bi krščansko vero s silo in mečem uničili. To se posebno še iz tega razvidi, ker cerkveno pravo dostikrat ni bilo enako posvetnemu, in ker so sv. mučeniki Ignacij, Justin, Atenagoras, in Tertulijan mnoge zakone, ki so bili po posvetni postavi dovoljeni, javno za neveljavne proglasili. In tudi potem, ko so krščanski vladarji nastopili, vendar papeži in v cerkvenih zborih zbrani škofje niso nehali, ravno tako svobodno in pravoza-vestno sklepati o zakonu, kar se jim je zdelo koristno in času primerno, če prav se ni zmirom vjemalo s posvetnimi postavami. Vsakemu je znano, koliko se je sklepalo o sv. zakonskih zadržkih, o obljubah, o zakonih med raznovernimi, o krvni žlahti, o zločinu, o javni poštenosti, na cerkvenih zborih v Illiberi, Arlesu, Kalcedonu, Milevi in na drugih, in kako so bili ti sklepi včasih protivni posvetni oblasti. Vladarji sami si niso v tej stvari nobene oblasti pripisovali, ampak priznali, da o sv. zakonu nimajo družega odločevati, ko svete zapovedi cerkvene o sv. zakonu spoštovati in braniti. In če so kaj določili o sv. zakonskih zadržkih, pristavili so precej, da imajo za to dovoljenja od sv. Cerkve. Vedno so bili navajeni, o prepirih zaradi ločitve ali kake druge sv. zakon zadevajoče stvari poizvedeti razsodbo sv. Cerkve in njej se podvreči. Zato je Tridentinski cerkveni zbor rekel, da ima sv. Cerkev pravico in oblast, določiti zakonske zadržke, ki storé sv. zakon neveljaven, in da zakonske stvari spadajo pred cerkvene sodnike.

Gospodarske stvari.

Krompir.

Zgodovina. Velekoristna rastlina krompir, podzemljica (*Solanum tuberosum*) je od nekda

doma v Ameriki, namreč na peruanskih in kilijanskih planinah. V Evropo prenesen bil je l. 1584 in v naše kraje še le l. 1730—1740. Sprva so krompir polagali le živini, ker so mislili, da je nezdrav. Še le pred 60—80 leti so ga vsled slabih letin začeli sploh saditi in jesti. Sedaj je krompir najpoglavitejši živež ljudem po hribih in v nekaterih nerodovitnih deželah n. pr. na Irskem. Odkar se krompir sadi, še ni bila nikoli po vsej Evropi na enkrat lakota. Zadnja leta začel je krompir hudo gnjiti. Vzrok temu je majhna gliva „krompirjev plesen“. Raznih zvrstij krompirjevih poznamo uže nad tisoč. Navadno razločujemo krompir v takšen, ki je za človeško jed in v takšen, ki ga le bolj živini polagajo. Zadnji čas začeli so priporočati zraven starih še celo nove sorte. Tukaj svetujemo našim gospodarjem opaznosti. Naj ne popuščajo uže udomačenih in kot dobrih jim znanih sort, dokler se ne prepričajo vsaj v malih poskušnjah, da je priporočena nova sorta res boljša. Zlasti ne kaže iz gorkejših krajev od nas kupovati krompirjevega semena. Da pa nekoliko razjasnimo svojim čestitim bralcem razne zvrsti novega krompirja, podamo jim v sledečem nekaj poskušenj, katere je grof Attems-ova semenšnica v Gradci (Samencultur-Station in St. Peter bei Graz) v letošnjem ceniku svojem objavila. Pravi: „od nas priporočene sorte smo uže več let sami sadili in naša razsodba o njih do broti izvira torej iz lastne skušnje. Razločujemo jih v 3 vrste. V prvo vrsto A. stavimo krompir najfinišega okusa, ki je torej pravi najfiniši namizni in salatni krompir. Takšnega imamo zopet 3 sorte, namreč, rani, srednje rani, in pozni krompir. V obročkih pristavljena številka kaže, kder se dotična sorta v vrtnarskem zapisniku popisana nahaja. Dakle A. 1. rani namizni fini krompir: (8) „šesttednik“ beli (Sechswochen, weisse Kartoffel), gomolje podolgovato, najbolj rani izmed vsega krompirja. Semena 5 kilo velja 1 fl.; dalje (12) „rudeča ledvica“ (röthliche Nierenkartoffel), podolgovat krompir, jako okusen (5 kilo 1 fl. 20 kr.), (42) „Biscuit“, bel, okrogel, jako okusen (5 kilo 1 fl. 80 kr.), (46) „Farinosa“, okroglast in močnat krompir (5 kilo 1 fl. 80 kr.), (85) „modri šesttednik“ okroglast, trpežen in jako okusen (5 kilo 1 fl. 80 kr.) A. 2. srednje rani namizni fini krompir: (150) „mehikanska ledvica“ (Mexikan. Nieren) okroglast, dober (5 kilo 1 fl.), (165) „Sago črni“, dober salatni krompir (5 kilo 2 fl. 50 kr.), (179) „Gripple-Castle“, okroglo-valjast, jako izvrsten in okusen (5 kilo 1 fl.); A. 3. pozni namizni fini krompir: (264) „škorjančeva jajčka“ (Lerchen-Eier) drobičken, okrogel, močnat in in debelokožnat (5 kilo 1 fl.). To so najfiniše sorte namiznega krompirja, ki se daje le po vrtilah saditi in pridelovati.

K drugej vrsti B. pripada krompir, ki je ob enem dober za človeško jed pa tudi za polaganje živini in za izdelovanje žganjice. Razvrstiti jih hočemo na troje: v rani, srednje rani in pozni

krompir. Dakle B. 1. rani krompir (14) „Vermont“ jako ran, zelo rodoviten in okusen, sodi za lahka zemljišča (5 kilo 80 kr.), „Early Rose“ ameriškanski krompir, za peščenasto ilovico; ta sorta preveč hitro gnjije in tudi rada po zimi zmrzne, tedaj ni dosedanje hvale vredna (5 kilo 60 kr.), (39) „Erfurtski“ krompir, ran, izredno okusen, močnat, debelokožnat in ga torej po vsej pravici nujno priporočamo (5 kilo 1 fl. 20 kr.), (44) „Lubenavski“ beli krompir (Lübbenauer), tudi jako izvrsten, zelo okusen, vrlo rodi vendar le v dobri zemlji (5 kilo 1 fl. 20 kr.) B. 2. srednje rani krompir: (114) „Daberjev“ krompir, jako močnat in vrlo rodoviten in zdrav; sodi najbolj za peščenato ilovico (5 kilo 80 kr.), (119) „Fürstenwaldski“ rudeči krompir (Fürstenwälder), svetlo rudeč od zunaj, znotraj pa lepo bel, stara skušena, močnata debelokožnata sorta krompirjeva, stori najbolje v peščenati ilovici, (120) Early Goodrich, ta sorta je najrodovitnejša in ker je še vrlo okusna, tudi najboljšega priporočanja vredna, stori v vsakej zemlji (5 kilo 1 fl.), (122) „Late rose“, dobra sorta, sodi vendar le za močna zemljišča (5 kilo 1 fl.), (130) „Snowlake“ ali snežinka, belo-rožnat krompir, močnat, stori le v dobri zemlji (5 kilo 2 fl.), (131) „Kopsel“ gomolje belo, hitro zori, rodi jako obilno in stori v vsakej zemlji, zato bodi zelo priporočena ta zvrst novega krompirja (5 kilo 60 kr.), (178) Patersonov „Oekonomist“ (gospodar), dobro rodoviten, lep krompir, sodi za vsako zemljo (5 kilo 2 fl.); B. 3. pozni krompir: (241) „Viktorija“, pripada najizvrstnejšim sortam in rodi v vsakem zemljišči (5 kilo 2 fl.), (255) „Excelsior“ lepo upodobljen, lep in trpežen krompir, ki stori še tudi v srednje dobri zemlji (5 kilo 2 fl.), (304) beli „Siebenhäuser“, bel krompir in izvrsten, sodi za peščenato ilovico (5 kilo 80 kr.), (315) „Peachlow“ ali breskvin cvet, jako rodovitna sorta, zlasti v peščenati ilovici (5 kilo 1 fl. 80 kr.), (317) „Saksonski čebulj“ (Zwiebel sächsische) ima rudečo kožo, belo mečo in pripada najboljšim sortam krompirjevim ter stori v vsakem zemljišči (5 kilo 80 kr.)

Sedaj hočemo še tretjič C. navesti krompirjeve sorte, ki so najbolj rodovitne in ki služijo tudi ljudem za jed, vendar še boljše živini za krmo ali žganjarijam za pridelovanje žganjice. Teh sort gomolje je trdo, jako rodovitno in veliko. Dakle C. 1. rani krompir: „Eureka“ najbolj rodovitna sorta, ki daje najbolj trdo gomolje, stori posebno v peščenati ilovici (5 kilo 2 fl.); C. 2. pozni krompir: (190) „Česko cvetje“ (böhmische Blüten), rudeč, ima največ skroba v sebi (5 kilo 80 kr.), „Haagove modre rože“, veliko gomolje, jako rodovitna sorta, stori povsod (5 kilo 1 fl. 80 kr.), (200) „Late Goodrich“, gomolje veliko, koža gladka, izvrstna sorta za polaganje, stori povsod (5 kilo 80 kr.), (204) „Bovinija“ ne stori dobro na Štajerskem, tudi v težki zemlji ne (5 kilo 2 fl.), „Idaho“, gomolje jako veliko, močnata in rodovitno povsod (5 kilo 1 fl.), (227) „Ponos kalifornijski“

(Stolz von Kalifornien), ta sorta vedro rodi v vsakej zemlji, (229) „Van der Veer“, bel krompir, ki povsod izvrstno rodi (5 kilo 1 fl. 10 kr.), (260) zeleni „Heligenstädter“, drobička, trda pa jako rodovitna sorta, ki stori tudi celó v mokrotnih legah, (275) „Marmont“, orjaško pleme, rado rodi, zahteva pa sušno dobro zemljo (5 kilo 1 fl. 20 kr.), (292) „Stolz von Chili“, t. j. ponos chilenski v južni Ameriki, bel in rodoviten krompir (5 kilo 1 fl.), (334) „Red-Skin Floorball“ najnovejša jako rodovitna, močnata in trpežna sorta, sodi za težka ilovnata zemljišča (5 kilo 1 fl. 20 kr.). To so krompirjeve sorte, katere je slovita graška grof Attemsova semenšnica poskusila in jih tako priporočuje, kakor je gori navedeno.

Dopisi.

Iz Maribora. (Okrajni zastop) zboroval je 5. aprila t. l. Došlo je 13 slovenskih narodnjakov in 10 nemških liberalcev. Izmed Slovencev so izostali gospodje: Lorber, Vajngerl, Šikar, Mihelič, Ramuta in Mohorko. Navzoči nemški liberalci so se dostojnejše obnašali, nego zadnjič. Naečelnik g. dr. Jož. Schmiderer si je izprosil dovoljenja, da v imenu celega okraja in njegovega zastopa pri ces. kralj. namestništvu v Gradci čestita svitlemu cesarju k zaroki cesarjeviča Rudolfa, čemur so navzoči navdušeno pritrdili. Za pregled računov za l. 1878, 1879 in do konca marcija 1880, bili so izbrani gospodje dr. Radaj, dr. Srnec in eden izmed Nemcev, namreč g. Pfriemer. Proračun za l. 1880 bil je sprejet in se bode davkom 5% naložilo kot okrajna doklada to je: polovica manj, kakor lani in predlanskim, ko smo vplačevali po 10%. Dalje bil je sprejet nasvet slovenskega poslanca g. dr. Radaja, naj okrajni odbor skrbi za stanovanje, ki ne bode tako drago, kakor je sedanje v g. Gasteigerjeveji hiši, in dalje naj odbor pregleda vse okrajne ceste, v kakšnem stanju da so in kolikor denarjev je neobhodno za nje treba ter naj v prihodnji seji okrajnemu zastopu poroča, da bo veledraga reč vsem jasna. Dovolilo je se dalje 25 srenjam, da smejo več, nego 20% srenjske doklade pobirati. To je žalostno znamenje, da tudi srenje čedalje več denarjev potrošijo. Kaj je temu uzrok? Srenja Zierberg sme 120 fl. srenjskega kapitala porabiti za srenjske potrebe, srenja Radvanjska pa 1400 fl. v zajem vzeti, da pokrije šolski dolg pri svojej tako imenovanej „Wretzl-Dobnigg-ovej“ šoli, o kateri bodemo kmalu še natančneje govorili zaradi brezobzirnega nemčevanja slovenskih otrok v njej! Grajščina Fallska želi, naj bi se srenjska cesta od glažute do Ruške steze proglasila za okrajno cesto. Sprejet je bil g. dr. Sernečev predlog, naj se reč pregleda in zastopu poroča, da bo vsem prav, tudi posestnikom velike Lobniške srenje. — Grof Nugent je izvolitev v okrajni zastop odložil ta pa odpoved sprejel. Naj le gre ta italijanski

grof z Bogom! Slovenci ne marajo zanj in ga tudi ne bomo nikoli več volili. On je kriv, da je nemška manjšina slovenskej večini vrinola nemškega načelnika. G. dr. Duchatsch je hotel takoj novo volitvo. G. dr. Radaj se mu je pa uprl rekoč, da smo volitev itak siti in ne utegnemo, naj se čaka, da bo več volitev potrebnih in bolje utegnili, nego sedaj. Večina je pritrdila g. dr. Radaju in g. dr. Duchatsch je ostal na cedilu. — Škoda, katero je lani Pesnica napravila v Leitersbergu in Rožpahu, se popravi na okrajne stroške. Spod. Dupleku dovolilo je se 73 fl. pomoči za popravilo pri Dravi, Loki pa jednaka prošnja odbila, ker dotični del Dravskega obrežja pripada ptujskemu okraju. Srenji Vale in Pozruk prejele ste 100 fl., da popravite po lanskim naliivih poškodovane steze. G. Gert je vprašal, ali se bo frauheimska steza proglasila za okrajno cesto ali ne? Načelnik g. dr. Schmiderer se izgovarja s tem, da še ni utegnili se o tej stezi do dobra podučiti in dotičnih pisem prebrati in torej denes tudi ne odgovora dati. S tem je bila seja dokončana!

Iz Celja. (Šolske sestre). Kakor je bilo v „Slov. Gosp.“ naznanjeno, vršilo je se dne 1. aprila slovesno blagoslavljanje vogelnega kamna novemu poslopju šolskih sester. Milostljivi naš knez in škof so bili navzoči in kamen blagoslovili. Preden je se kamen vložil, predčital je se spomenski spis, ki se je kamnu pridjal. Spis je trojezičen, latinski, slovenski in nemški. Prvi se glasi: Anno reparatae salutis MDCCCLXXX gloriosissime regnante Ecclesiam Dei S. P. Leone XIII., gubernante Augustissimo Imperatore Austriae Francisco Josepho I. Celsissimo ac Reverendissimo Principe Episcopo Lavantino Jacobo Maximiliano Stepischnegg, nato Celejae, admodum Revrdo Dno abbate Celejensi mitrato Antonio Wretschko — aedificata est haec domus in hon. Dei, B. M. V., ss. PP. Josephi & Francisci, usui sororum scholasticarum III. ordinis destinata. Slovenski spis: Premilostljivi knez in škof Lavantinski Jakob Maksimilijan so darovali deset tisuč gld. a. v. v ta namen, da se postavi v Celji hiša, v kateri naj podučujejo šolske sestre dekleta iz celjske okolice. Delo so izročili l. 1879 v Celji ustanovljenemu „katoliškemu podpornemu društvu“, kterege udje po celjski in sosednih farah so z veseljem pomagali pri zidanju poslopja s vožnjo, lesom pa tudi v denarjih. V nemškem odstavku je slednjič povedano, da so milostlj. knezoškof vogelni kamen blagoslovili l. aprila 1880, prvi četrtek po veliki noči. Ta spomenski list se je potem od obilnih navzočih dostojanstvenikov podpisal ter položil v škrinjico, v katero smo djali tudi nekaj molekov, križec, nekaj svetinj, podobice, društvena pravila, podobe sv. Očeta, cesarske rodbine, podobo mil. knezoškofa itd. — Podpisani odbor izreka najprisrčnišo zahvalo milostljivemu knezu in škofu, prečastitim gospodom duhovnikom in vsem p. n. gostom, kateri so pripomogli k toliko slovesnemu obhajanju bla-

goslovljenja vogelnega kamna za poslopje šolskih sester dne 1. aprila.

V Celji 2. aprila 1880.

Odbor kat. podp. društva.

Iz Leskovca v Haložah. (Vinski goljufi). V naših goricah zori dobra kapljica, katero smo mnoga leta uže prav lahko v denar spravljali. Ali nekaj časa sem je vse na slabo se spreverglo. Kakšen je temu uzrok? Najbolj nekateri poblepni ničvredneži in goljufi, ki so nas spravili pri vinskih kupcih in tržcih ob staro dobro ime. Imamo namreč takih „kaflačev“, ki na Hrvatsko hodijo po vino. Ko ga pripeljejo domov, pomešajo ga z nekim zdravilom in hajd ž njim proti Mariboru in Gradcu kot s pravim Leskovskim vinom in varajo kupce. Navadno pa kupca le po jedenkrat za nos zvodijo, drugokrat uže ne več. Vsak prepričan, da je hrvatsko vino, to pa še skaženo, kupil namesto pravega haložana Leskovskega, se razsrdi in psuje celo okolico in se priduši, da ne pride nikdar več v Leskovec vina kupovat. To je velika krivica, pa tudi neznana škoda za celi kraj. Nedolžni posestniki in vinogradarji želijo, naj to svet poizvé in ne obsojuje cele okolice po nekaterih „kaflačih“, naj vinski kupci se rajše oglašajo pri poštenih posestnikih in postreglo se jim bode s poštenim blagom!

Od sv. Tomaža. (Konjerejstvo). Že pred večimi letmi so posestniki pri sv. Tomaži in v bližnji okolici spoznali potrebo, da tudi pri nas konjerejstvo podpiramo. Veliko se je pisarilo in prosilo — in glej — sedaj je c. kr. ministerstvo dovolilo, da pridejo dne 9. aprila t. l. 3 dobrega plemena žrebei, ki bodo pri g. e. kr. poštnarji Franci Škerleci naseljeni. Občine so obljubile 3 leta zaporedom seno, slamo, itd. zastonj odrajtovati, tudi Fr. Škr. za ta čas za štale in drugo stanovanje nič ne terjaja. Kmetovaleci poslužujte se radi sedaj te prilike, saj ste sami prepričani, kako ste po 3 ure daleko poprej hodili žrebecv iskat.

Ivan Stajnko, obč. predstojnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf bil je v Pragi od českega in nemškega naroda sijajno, navdušeno sprejet. Čestitkam je odgovarjal spretno česki in nemški. — Čest. oo. benediktinci, kakoršni so nekaj bili v Gornjem gradu, in so sedaj še v Admontu, Lamprehtu, št. Paula na Koroškem itd. obhajali so 1400letnico rojstva sv. Benedikta v Nurbiji na Italijanskem. Ta red ima velikanskih zaslug za sv. Cerkvo, za narode in države. — Dne 4. aprila bilo je posvečenje in vmeščenje novega knezoškofa plem. Leissa v Briksenu na Tirolskem, ki je zarad tega znamenito, ker je minister predsednik grof Taafe celej svečanosti prisostoval. — V Linci pri mestnih volitvah zmagali so konservativci, v Ljubljani pa Slovenci v 3. razredu, to pa sijajno; g. Regali dobil je 176, g. dr.

Derč 175, nemškutarja vlovila samo po 47 glasov; slabše godilo je se Slovencem pri 2. razredu; tukaj so nemškutarski učitelji, penzionisti in uradniki z 280 proti 242 glasem zmagali; Slovenci vendar zavoljo tega niso pobiti; kajti zapazili so velik napredek; lani so zaostali v tem razredu za 138 glasov, letos pa uže samo za 38; pridobili so torej 100 glasov; pribodnjič zmagajo gotovo; volitev v 1. razredu vrši se denes. — Deželna veenilna komisija v Celovci je številko čistega dohodka pri posestvih pozvišala od 1 fl. 86 kr. do 2 fl. 10 kr. pri oralu tako, da je zastran uravnave zemljiščenega davka čisti dohodek, od katerega se bo dača računila, pozvišan za celo deželo od 3,063.980 fl. do 3,450.751 fl. — Gimnazija v Spljetu v Dalmaciji postane hrvatska, več gimnazij na Českem in Moravskem českih, in v Pragi na vseučilišči nastavljena sta 2 nova česka profesorja; vsled tega jadicujejo vsi nemško-judovski listi, kakor da bo sedaj vsega nemštva konec! — Grof Schönborn je zbral katoliško društvo česko, ki je sklenilo prošnjo do državnega zbora, naj novo šolsko postavo predrugači, da se bode katoliška mladež v šolah res krščanski odgojevala. — Državni zbor pričel je letošnji proračun pretresovati; ustavaški liberalci se zaletavajo srdito v ministra Taaffeja in mu očitajo, da Nemce zatiruje. Oj ti ljubi Bog, kaj bi pa še Slovani naj rekli o zatirovanji, ako uže Nemci tožijo, če eden ali drug minister neče biti slovanožrec? — Stremajer je baje bolen, protin ga vije! — Magjari v Budimpešti so zapreti dali tamošnji nemški teater; nemške novine očitajo Magjarom surovost in nehvaležnost, Slovani nimamo nič zoper to. — Minister Pechy je v državnem zboru naglasil, da bode kmalu predložil načrt zakona o stavljenji železnice iz Budimpešte nad Novisad v Zemun. — Hrvatski ban grof Pejačević obiskal je škofa Strossmajerja v Dijakovaru. V Bosno in Hercegovino gre zaporedom več vojakov, zlasti nove ženijske, artilerijske in pijonirske čete in 9. peš-regiment. — Dosedanje vozarstvo (Fuhrwesen) vojaško so cesar dali predrugačiti ter ukazali osnovati 3 vozne regimente (Train-Regimenter.) —

Vnanje države. Glasoviti nemško pruski Bismark je naenkret cesarju odpovedal in položil svojo kancelarsko službo. Cesar pa neče temu privoliti. Oj, ko bi le, vsa Evropa bi si odehnila. — Gladstone, bivši angleški minister, sovražnik Magjarov in Turkov, je pri volitvah sijajno zmagal, minister in jud Beaconsfield bo moral odstopiti. To je velikanske pomembe. — Francozi so popolnem razburjeni med seboj; vse, kar ondi še kaj v Boga veruje, stoji k škofom in mešnikom, ter brani versko in cerkveno svobodo, katero tako drzno rušijo freimaurerski ministri na veliko škodo in nesrečo cele države. Papež Leon XIII. so nedavno izrekli trdno zaupanje, da bode na Francoskem zmagala pravična in božja reč. — Ruski car hoče iz zastopnikov „zemstev“ (kmetskih srenj), mest

in duhovenstva sestaviti nek državni zbor. — Črnogorcem je sultan vendar privolil velik kos zemlje ob Skadarskem jezeru v zameno za Plavo in Gusinje. — Bolgarski knez pozval je novo ministerstvo, kojemu predsednik je Cankov. — V Afganistanu prodril je Abduraman v Majdan ter močno nagaja Angležem.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje k Bohinjskemu jezeru in Savici.

II. Gostilničar mi je z dobrim domačim sirom pa s slabim vinom postregel; a potem napotim se dalje proti Bohinjskemu jezeru in Savici, kajti to je bil cilj mojega potovanja. Od Bistrice do Bohinjskega jezera je le uro hoda, a voznik me je v $\frac{1}{2}$ uri pripeljal. Bilo je menda ravno poldne, ko zagledam jezero, o katerem je človek toliko slišal pripovedovati, toliko čital, a si pravega pojma o njem vendar ni mogel prisvojiti. Z nekako dušno zadovoljnostjo in srčnim zadostenjem gledam temno vodovje, katero je od treh stranij obdano od visokih gora, koje obseva svetlo solnce; le na eni strani, na vzhodni (ali bolj na tanko na jugovzhodni) strani je odprto; kajti tu se iz jezera izteka Savica, katera se na severozahodni strani vanj izliva. Tikoma pred jezerom je lesen most, ki pelje čez Savico k stari cerkvi, katera bi bila vredna, da si jo bolj na tanko ogledamo, kajti ima nekatere starodavne znamenitosti. Toda jezero ima prednost. Hitro toraj k čolničju, da me popelje po 1 uro dolgem in $\frac{1}{4}$ ure širokem jezeru, ki je globoko 142 čevljev ali okolo 45 metrov. Čvrsto je veslal mož, ki je uže na stotine obiskovalcev Bohinjskega jezera po njem prepeljal, in v slabi urici bili smo uže na nasprotnem bregu. Sredi jezera smo videli drugo prijazno, a malo cerkvico sv. Duha, ki se vidi pod gozdom na desnem bregu jezera. Na levem pa je visoko mogočno skalovje od katerega ti osemkrat odmeva, ako se z dovolj močnim glasom zadereš. Na vzhodni strani jezera uže najdeš malo človeških bivališč, redke hišice, a na zahodni strani, pod virom Savice, ne biva ti več človeška duša. Po kratkem poletji pač raste na teh gorskih senožetih dobra trava, katero ljudje spravljajo v lesene hišice, katerih je več tu blizu od izvira bistre Savice. „Blizu“ sem rekel, ali vendar je od Bohinjskega jezera do njega še uro hoda, in to peš hoje, kajti vozne poti ni, in kateri konji bi te tudi vlekli navzgor proti skalovju, kjer dere bistra Savica? Pot pešna je sicer precej uglajena in ne napačna, zlasti začetkoma. Predno dojdeš do struge Savice, katere šumljanje uže od daleč čuješ, pokaže vodnik, kajti sam težko najdeš zanimivi kraj, pot, ki vodi proti Triglavu, in sicer najprvo k sedmerim jezerom. Slehern utegne majati z glavo, češ, po tem strmem skalovju, po teh stenah ne more biti poti. In vendar je uže veliko lovcev in gorskih potovalcev baš po tej poti došlo

na teme visokim skalam. Kmalu nahajaš se v prijetnem gozdiči, stopiš tudi na slabo brv, ki je čez Savico napeljana, a do vira imaš še 15—25 minut in iti moraš zdaj neprenehoma po slabem potu navkreber. Naposled še čez nekaj strmih lesenih stopnjic, in stojiš na visočini, od koder gledaš velikanski pad Savice, do katere si storil tako daljni pot. Ali ni ti žal! Vsedeš se na debelo klop k še debelejši leseni mizi, ki stoji pred spominkom nadvojvode Jovana, in gledaš veličastno Savico, ki ne daleč od tebe v strmi skalnati steni izvira in kakih 70 metrov globoko pada v kotlino, katero si je v teku večnih dob izdolbila iz trdega kamenja, in razdrobila marsikatero skalo. Ako greš v to kotlino, do katere ni čisto varen pot, in stojiš na teh odlomkih mogočnih skal, videti si opazovalcu čisto majhen; tako velika je namreč kotlina in razdrobljeno kamenje v njej. Savica izvira in pada z velikim šumenjem, rekel bi z nevihto in jezo. Kako to? Njena bistra strašno mrzla a zato ne prezdrava voda, nabira se iz snega in jezer, ki se na podtriglavskih gorah nahajajo. Ta voda se odceja v skalnati svet in mora ga predreti in prevrtati, da more na nižjem mestu zopet na dan. Ko sem se naravskih čudežev nagledal, spomnil sem se imenitnih mož slovenskih pesnikov Vodnika in Preširna, ki sta tudi tukaj gori došla gledat in občudovat skoro najlepšo naravsko prikazen svoje slovenske domovine. Svoje občutke sta izrazila v premilih pesmih. Preširen je zložil krasno, vsakemu izobraženemu Slovincu znano pesem: „Krst pri Savici“. Spominek nadvojvodi Jovanu je dal postaviti Žiga baron Zois, izvrstni slovenski domoljub, prijatelj in podpornik slovenskih pisateljev, Vodnika, Kopitarja, in drugih. Nadvojvoda Jovan bil je neizrečeno velik dobrotnik notranje-avstrijskih dežel (Štajerske, Koroške, in Kranjske). Ta visokorodni gospod je ljubil gore in priromal l. 1807. tudi k Savici, kar nam naznanja iz marmornate plošče narejeni spominek v latinskem jeziku; vsekal ga je Bohinjec Lenard Kelbel.

J. L.

Smešničar 15. Nekemu liberalcu pravi sestra: „Zakaj pa ne pojdeš v cerkev?“ Liberalce jej odgovori: „Saj bi šel v cerkvo, če bi me tako zelo ne gledali, ako bi prišel.“ Sestra mu pa reče: „Osla bi tudi zelo gledali, če bi prišel v cerkev, ker še ga nikdar ni bilo tam.“

J. Ls.

Razne stvari.

(Svitli cesar) so gasilnemu društvu v Kozjem darovali 100 fl.

(Mariborskemu mestu) je pisalo generalno poveljništvo vojaško v Gradcu, ali bi ne bilo voljno prirediti veliko artilerijsko kosarno!

(Srenje z izredno velikimi srenjskimi dokladami) v mariborskem okraju so: Bergenthal 35⁰/₀, Stu-

denci 40. Dobrenje 40, Kamca 23, Jarenina 25, Jelovec 26, Janževski breg 26, Rače, Krecenbach 60, Kumen 50, Lembah 30, Loka 40, sv. Lovrenc, sv. Marjeta 40, Pekerje 30, Ranče 25, Rožpah 30, Rotenberg 60, Slemen 30, Traguč 33, Bresternica 35, Osek 36, Valc 37, Smolnik 30. Težko, da se motimo, ako rečemo, da so temu večjidel predrage nove šolske razmere krive.

(V jareninskem krajnem šolskem svetu) so se možje prceej skregali, ko je podučitelj g. Wieshtaler prosil za denarstveno doklado, a se mu ta odbila, ker nima izpita iz slovenščine! Ako je to resnično, se pač slobodno vpraša, s kakim uspehom podučuje ta gospod slovensko deco?

(Koroška posojilnica v Celovci) je razdelila na dobre namene 64000 fl.

(Obsojena) sta Peter Barth, hlapec v Gornjem gradu, na 18 mesencev v težko ječo, ker je z dletvom posestniku M. Bodigaju desno oko izpehnil, in Matej Korošec na Pohorji na 4 leta, ker je svojega brata ubil.

(Katol. pomoč. društvu za celjske šolske sestre) darovali so: 1) neimenovan iz Šmarije 5 fl., 2) neimenovan iz Vitanja 3 fl., 3) blag. kontesa Konstancija de Trautt 2 fl., 4) č. g. Jernej Voh 3 fl., 5) g. N. Kodela iz Dobrove 3 fl., 6) Vinko, Franc in Marija Dimec po 2 fl. vsak. Bog plati!

(Slovinci vojaki) 20. lovskega bataljona došli so iz dunajskega Novega mesta v Celje 3. aprila, a 5. aprila se zopet odpeljali preko Trsta v Bilek v Hercegovini, kjer mislijo dalje časa ostati. Da se nam kedaj zdravi vrnejo!

(Kamen z rimskim napisom) izkopali so na g. Woggovem posestvu v Celji tam, kder stavijo poslopje za šolske sestre. Iz napisu razvidno je, da ga je dal v 3. stoletji narediti nek sirski državljani svojemu bratu v spomin. Oprsje bratov je v kamen izsekano; glavi ste odbiti. Kamen so fotografirati dali.

(Hudobnež užgal je) v Ciglencah slov. bistrišk. okraja posestniku J. Gosaku hišo, ki je pogorela. Škoda je 2000 fl. Štirje otroci so tako opečeni. da so v smrtnej nevarnosti.

(Most v Radgoni) so toliko popravili, da se more zopet po njem hoditi in voziti.

(Celjsko topilniško opravništvo) potrebuje letos sploh 71.300 fl. in za stavljenje druge Siemove peči 50.000 fl.

(Mariborska hranilnica) objavila je svoje prav zanimivo 18. letno izvestje ali poročilo, iz katerega povemo dnes samo to, da se je pri njej sploh bilo vložilo 22 milijonov goldinarjev; rezervni fond ima 404.185 fl. Mesenca marcija 1880 vložilo je se 129.021 fl., a izvzelo 156.697 fl.

(Hranilna in pomožna zadruga cesarsk. kralj. uradnikov) v Mariboru obstaja uže 4 leta. Društvenikov ima 138, denarjev 15.477 fl., katere daje v zajem proti 10⁰/₀ tako, da zamore svojim društvenikom porazdeliti 8⁰/₀ dividendo; v rezervnem fondu je 1210 fl. Načelnik je ravnatelj g. Gutscher.

(V Zamarkovi sv. Lenartskega okraja) so drzni tolovaji po noči streho prodrli, nad posestnika planili in zahtevali denarjev. Ker pa teh ni bilo dobiti, odnesli so mu 2 centa zabele, prtenino in oblačila.

(Kapelo v mariborski realki) želi ravnateljstvo prirediti, da bi učečej se ondi mladeži ne bilo treba zahajati skupno k službi božji v stolno cerkvo. Ravnateljstvo je od mestnega zastopa zahtevalo 560 fl. Ta svota je se odbila potem, ko so dr. Lorber, dr. Reiser, g. Marko in plem. Tessenberg do lasa dokazala, da takšne kapele realki treba ni.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Jož. Kralj 6 fl., Rojko, Kelemina, Vošnjak po 1 fl.

Dražbe. 12. aprila Matija Toplinšek 450 fl. v Loki; 14. aprila Anton Zelenko v Grajeni, Jurij Lesjak v Vilanu 1600 fl. Jožef Molan v Pohanci 985 fl.

Loterijske številke:

V Trstu 3. aprila 1880: 85, 6, 73, 80, 74.
V Linci " " " 60, 28, 76, 39, 85.

Prihodnje srečkanje: 17. aprila 1880.



Podpisani naznanjam za se in v imenu svojih sobratov in sester in cele rodovine, da so moj ljubljeni oče

Martin Dobnik,

na Veliko noč po noči, sprevideni s sv. zakramenti v 80. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspali.

Bili so ves čas svojega življenja pošteni in delaven kmet, miren sosed, nikdar niso pri sodnji s kom kaj opraviti imeli in tudi niso bili nobeni strasti podvrženi. Vedno so bili pobožni in vdani v Božjo voljo, ter Boga prosili in molili za srečno smrt in zadnjo uro. „Kako je življenje, taka je smrt“. Nikdar niso bili hudo ali dolgo boleni in tudi zdaj ne, temuč so v svoji starosti kakor jabelko dozoreli.

Prav pristrčno se zahvaljujem v. čast. g. duhovnikom, da so njih k mirnemu in večnemu počitku spremili, kakor tudi g. učitelju Ludviku Tribnik izrokam odkritosrčno hvalo, da so pri odhodu zapeli nam slovico, dalje vsem mojega rajnega očeta in mojim prijateljem in sosedom, kateri so se v obilnem številu zbrali in k sv. meši in k večnemu pokoju sprevaljali. Naj počivajo v miru!

„Utrujen se vleže na pare trpin.

Zvonovi zvonite,

Domu ga spremite,

Gre z dela Adamovi sin.“

V Žrečah, dne 31. marcija 1880.

Peter Dobnik, posestnik.

Sadnih dreves

po 25 do 30 kr. se dobi pri

Juriji Mlakerji v Razvanji pri Mariboru.

3—3

V najem

se da pri sv. Križi na Mursk. polji blizu Ljutomera
pekarija

s vso pripravo, 2—3 sobami, gospodarskim poslopjem in po potrebi še z drugimi prostori kakor kletjo itd. vred v poprej Reitmanovem zdaj Žnidaričevem hramu, ki stoji tik ceste, ki pelje v Ljutomer, in blizu farne cerkve. Pogoji so jako ugodni. Več in natančneje se poizve pri lastniku Ivanu Žnidariču, posestniku in lončarji v Cezanjevcih pošta Ljutomer (Luttenberg.)

1—3

VENEC

1—3

pobožnih molitev in svetih pesem

obsega zraven mnogih lepih molitev, 6 sv. meš, 8 litanij, 20 sv. bratovščin, tudi še 307 svetih pesem za sv. nedelje in praznike, za šmarnice in božja pota, ter se dobiva pri založniku,

Jožefu Martinci, trgovci v Mariboru

in pri vseh bukvarjih.

Vezan v usnje za 1 fl.

Vezan s zlatim obrezkom v usnje za 1 fl. 50 kr.

Kdor želi ga po pošti prejeti, naj priloži 10 kr. poštnine.

Priporočam tudi svete podobe, oljnate slike cerkvenih patronov v vsakej obliki, z lesenimi ali pozlačenimi okvirji itd. po najnižjej ceni.

JOŽEF RIHA

2—3

klamfarski mojster,

prej **Franc Terbiš,**

priporočuje svoje podjetje za vsa v to rokodelsko stroko spadajoča opravila, dalje priporočuje tudi svojo bogato zalogo klamfarskih izdelkov: kuhinjsko posodo, svetilnice, škropilnice svečnjake itd. itd.

V Mariboru v Koroškej ulici hiš. št. 9.

Ustanovljena leta 1869.

Prva in največja glavna zaloga vseh izvirnih mašin šivalnic, edini zastopnik v Mariboru

Matija Prosch,

e. k. priv.  trgovec,

v lastnej hiši, v gosposkej ulici št. 23., v učilniškej ulici št. 2. 12—32

